

Agenda Onderwijs–Arbeidsmarkt 2016 gemeente Amersfoort

Gezamenlijke agenda van onderwijs, bedrijfsleven en overheid

Aanleiding

Om bedrijven vast te houden in onze regio en aantrekkelijk te blijven voor nieuwe bedrijven - van groot belang voor de werkgelegenheid - is een zo goed mogelijk functionerende arbeidsmarkt cruciaal. Arbeidsmarktonderzoeken laten zien dat er in onze regio een mismatch bestaat tussen vraag en aanbod. Ondernemers ervaren verschillende knelpunten bij het aantrekken van personeel en voelen zich daardoor belemmerd in hun ambities. Bij de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt ligt de belangrijkste opgave bij bedrijfsleven en onderwijsinstellingen. Tegelijkertijd heeft de overheid de opdracht om mensen/jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen (inclusieve arbeidsmarkt).

In het coalitieakkoord van gemeente Amersfoort wordt het belang van een betere aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs onderstreept. Ook vanuit de gemeenteraad is via een motie gevraagd om extra inzet op het thema. Daarnaast heeft de Economic Board Utrecht (EBU) - waarin overheid, onderwijs en bedrijfsleven deelnemen - initiatief genomen tot het opstellen van een Human Capital Agenda voor de regio Utrecht (Hilversum, Amersfoort, Utrecht), gericht op de drie domeinen van de EBU: groen, gezond, slim. Ook in de Strategische Agenda 2016-2018 van de Regio Amersfoort is de aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt een speerpunt. De gezamenlijke Agenda Onderwijs-Arbeidsmarkt 2016 sluit aan bij deze ontwikkelingen.

Integrale benadering

De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt kan vanuit drie invalshoeken worden benaderd: onderwijs (relevante curricula, stages/ loopbaanoriëntatie en -begeleiding, banen na opleiding, schooluitval), werk en inkomen (werkzoekenden, uitkeringen) en economie (mismatch vraag-aanbod, belang voor vestigingsklimaat, groeikansen bedrijven). Bij het opstellen van de agenda is gekozen voor een integrale benadering, met als startpunt de knelpunten die werkgevers in de regio ervaren als het gaat om deze aansluiting. Een verbetering van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is van belang voor zowel jongeren als werkgevers. Jongeren krijgen een meer op de praktijk aansluitende scholing, waarmee zij hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten. Bedrijven komen gemakkelijker aan geschikte arbeidskrachten, wat hun groeikansen versterkt.

Om het beeld van de onderwijs-arbeidsmarktontwikkelingen in de regio Amersfoort en daarbuiten aan te scherpen zijn in de voorbereiding een aantal zaken in beeld gebracht: analyse van arbeidsmarktgegevens en onderwijsaanbod in de regio en door werkgevers genoemde knelpunten, inventarisatie gemeente-initiatieven binnen de arbeidsmarktregio, inventarisatie van regionale samenwerkingsinitiatieven, goede voorbeelden van onderwijs-arbeidsmarktinitiatieven in andere regio's, gesprekken met een selectie van werkgevers over hun ervaringen met de aansluiting van het onderwijs. Het resultaat van deze analyse is besproken met gemeenteraadsleden en onderwijsinstellingen en ondernemersorganisaties.

Vijf speerpunten

Op basis van de door werkgevers ervaren knelpunten en de overleggen met raadsleden en bestuurders van onderwijs en bedrijfsleven richt de Agenda Onderwijs-Arbeidsmarkt 2016 zich op vijf speerpunten.

> **Speerpunt 1: Kansen op arbeidsmarkt voor MBO-leerlingen niveau 1 en 2 verhogen**

Onvoldoende stages en leerwerkplekken, nieuwe competenties noodzakelijk zoals hospitality/klantgerichtheid, flexibiliteit en werken in teams.

Toelichting:

De opleidingseisen van werkgevers zijn de afgelopen jaren in veel sectoren toegenomen, er zijn steeds minder functies onder MBO niveau 3. Dat heeft verschillende oorzaken. In veel gevallen is het werk ingewikkelder geworden als gevolg van automatisering en digitalisering. Specifiek voor de zorgsector geldt dat de opleidingseisen vanuit de overheid zijn toegenomen, terwijl het aanbod van leerlingen onder MBO 3 nog groot is. Daarnaast wordt van personeel steeds meer flexibiliteit en klantgerichtheid verwacht, wat lastig blijkt voor MBO-leerlingen van niveau 1 en 2. Onderwijsinstellingen hebben moeite om voor deze leerlingen voldoende adequate stage en werkplekken met extra ondersteuning te regelen.

> **Speerpunt 2: Snellere en betere match van stages en leerbanen bij MKB-bedrijven**

MKB-bedrijven en onderwijsinstellingen weten elkaar nog onvoldoende te vinden als het gaat om stageplekken.

Toelichting:

Grote werkgevers kunnen de aansluiting met het onderwijs vaak zelf organiseren, bijvoorbeeld door samen met een onderwijsinstelling een eigen leerwerk omgeving te creëren. Ze kennen de weg in het onderwijs beter en ervaren minder problemen dan MKB-bedrijven. Voor MKB-bedrijven is het belangrijk om gemakkelijk toegang tot onderwijsinstellingen te krijgen. Ze hebben behoefte aan een centraal aanspreekpunt waar stage- en afstudeerplaatsen gemeld kunnen worden en matching kan plaatsvinden. MKB-bedrijven hebben vaak onvoldoende capaciteit om de wegen naar de verschillende onderwijsinstellingen en de opleidingen/faculteiten te vinden en zicht te krijgen op de specifieke vereisten van de praktijkopdrachten. Onderwijsinstellingen hebben er ook belang bij dat meer MKB-bedrijven hen weten te vinden en stages aanbieden.

> **Speerpunt 3: Enthousiasme en instroom van leerlingen voor de technieksector vergroten**

Nu en in de toekomst is een grote behoefte aan personeel in de techniek, terwijl de keuze voor een technische richting niet erg populair is.

Toelichting:

Binnen de regio Amersfoort zijn relatief veel openstaande vacatures binnen technische en industrieberoepen. De verwachting is dat de krapte voor technisch personeel zal toenemen. De technische sector kent, met uitzondering van de recessiejaren, jaarlijks productiegroei. Hoewel bedrijven steeds efficiënter gaan produceren, blijft er een stijgende behoefte aan technisch geschoold personeel. Door vergrijzing is de uitstroom van oudere arbeidskrachten groter dan de instroom van jongeren.

Bovendien neemt het aandeel technisch opgeleiden onder schoolverlaters de laatste jaren langzaam af. De aandacht in onze regio zal zich met name moeten richten op voldoende instroom op lager niveau. Het interesseren, enthousiasmeren en faciliteren van jongeren voor een technische opleiding blijft daarmee een belangrijk aandachtspunt.

> **Speerpunt 4: Personeelsinstroom in de ICT verhogen**

In de ICT is er met name een tekort aan hoger opgeleiden en dat zal in de toekomst naar verwachting sterk gaan toenemen.

Toelichting:

In ICT-beroepen is de Amersfoortse arbeidsmarkt al lange tijd krap. In 2013 werden bij het UWV bijna 500 nieuwe ICT-vacatures in de arbeidsmarktregio Amersfoort geregistreerd. In 2014 was dit aantal inmiddels opgelopen tot ruim 1000. Het overgrote deel van de vacatures betrof vacatures op HBO-niveau. In de praktijk kan het aantal ICT-vacatures met name voor hogere opleidingsniveaus nog hoger zijn, omdat niet alle vacatures via UWV worden geregistreerd. ICT kan worden opgedeeld in infrastructurele beroepen, zoals netwerkbeheerder/technisch consultant, en softwarematige beroepen, zoals ontwikkelaar of tester. In de softwarematige beroepen is een tekort ontstaan doordat deze werkzaamheden weer steeds meer in Nederland plaatsvinden. In de infrastructurele beroepen heeft het bedrijfsleven de komende jaren behoefte aan specialisten met communicatieve en klantgerichte vaardigheden die technische werkzaamheden op hoog complex niveau kunnen verrichten.

> **Speerpunt 5: Meer inbreng van kennis uit de praktijk in opleidingen**

Innovatie van opleidingen gewenst, beter aansluitend op nieuwe ontwikkelingen in het bedrijfsleven.

Toelichting:

Verscheidende werkgevers geven aan dat zij de ervaring hebben dat opleidingen regelmatig achterlopen op de praktijk. Denk aan praktijklokalen voor de techniek of de grote aandacht bij MBO-zorgopleidingen voor medische handelingen. In de praktijk wordt een vaardigheid als hospitality steeds belangrijker in zorginstellingen en daar is nog te weinig aandacht voor. Werkgevers hebben er behoefte aan dat kennis uit de praktijk sneller en beter wordt meegenomen in opleidingen. Leren vanuit een praktijksituatie geeft bij sommige opleidingen een hoger rendement en zorgt voor minder uitval.

Flexibele agenda met stimuleringsfonds

De veranderingen op de (regionale) arbeidsmarkt gaan snel. Het is dus belangrijk de onderwijs-arbeidsmarktontwikkelingen goed te blijven volgen en flexibel nieuwe zaken op de agenda te kunnen zetten. Het bij deze agenda gevoegde overzicht maakt zichtbaar welke samenwerkingsinitiatieven van onderwijsinstellingen en bedrijven zich al richten op (één van) de speerpunten. Op de agenda is ruimte voor nieuwe initiatieven die kunnen worden aangedragen door onderwijs en bedrijfsleven. Voor deze initiatieven is bovendien de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor cofinanciering vanuit het Toekomstfonds Onderwijs-Arbeidsmarkt. Een onafhankelijke adviescommissie beoordeelt de aanvragen. Uitgangspunt bij deze subsidieregeling is dat het gaat om een samenwerkingsinitiatief van onderwijsinstellingen en bedrijfsleven gericht op één of meer van de vijf speerpunten.

Middelen

intentie om de subsidieregeling Toekomstfonds Onderwijs-Arbeidsmarkt ook in 2017 en 2018 voort te zetten.

Gezamenlijke agenda

De Agenda Onderwijs-Arbeidsmarkt 2016 is een samenwerking tussen onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en gemeente. Elk van de drie partijen draagt bij aan de agenda, via inzet van menskracht en/of (financiële) middelen. Met deze agenda laten de partijen zien dat zij hechten aan een goede regionale verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven en daar actief aan willen bijdragen.

Gemeente Amersfoort
HU Amersfoort
MBO Amersfoort
ROC Midden Nederland
Hoornbeeck College
VO-kamer
VNO-NCW Eemland
Federatie van Bedrijvenkringen Regio Amersfoort
Vereniging Amersfoortse Bedrijven (VAB)
Vereniging Amersfoortse Ondernemers (VAO)
Vereniging Amersfoortse Zelfstandigen (VAZ)

Overzicht initiatieven - Agenda Onderwijs-Arbeidsmarkt 2016

- Speerpunt 1: Kansen op arbeidsmarkt voor MBO-leerlingen niveau 1 en 2 verhogen*
Speerpunt 2: Snellere en betere match van stages en leerbanen bij MKB-bedrijven
Speerpunt 3: Enthousiasme en instroom van leerlingen voor de technieksector vergroten
Speerpunt 4: Personeelsinstroom in de ICT verhogen
Speerpunt 5: Meer inbreng van kennis uit de praktijk in opleidingen

*Het overzicht toont de op dit moment bekende samenwerkingsinitiatieven, die zijn gericht op één of meer speerpunten (januari 2016).
 Het gaat om een dynamisch overzicht, dat zal worden aangevuld wanneer zich nieuwe initiatieven aandienen.*

Naam initiatief	Beknopte beschrijving	Gericht op	Samenwerkende partners	Website/contactgegevens	Speerpunt
Leerbedrijven MBO Amersfoort	In nauwe samenwerking met bedrijven en instanties in de regio biedt MBO Amersfoort studenten de mogelijkheid om te leren en werken in de praktijk door middel van 7 leerbedrijven: First Class Amersfoort, AdminCompany, Leerhotel het Klooster, Fit Academy Bokkeduinen, Garage Amersfoort, Salon de Nieuwe Stad, Zorghostel De Koperhorst, De Bron Vathorst.	MBO	Onderwijsinstellingen: MBO Amersfoort Bedrijven: meerdere, voorbeelden: Adviesgroep Los, Sport Medisch Adviescentrum Amersfoort	http://www.mboamersfoort.nl/over-ons/onze-onderwijsbedrijven/	Speerpunt 1 Speerpunt 5
Stagevaardig	Studenten die geen beroepspraktijkvormingsplek hebben of die nog niet stagevaardig genoeg zijn om op stage te gaan worden opgevangen bij het project Stagevaardig. Het project wordt uitgevoerd in 'De Nieuwe Stad' en Wagenwerkplaats en wordt uitgevoerd in samenwerking met (veel van) de daar gevestigde bedrijven. Er zijn verschillende matchingsdagen.	MBO 1/2/3/4	Onderwijsinstellingen: MBO Amersfoort Bedrijven: bedrijven die gevestigd zijn in de Nieuwe Stad en de Wagenwerkplaats	http://www.mboamersfoort.nl/	Speerpunt 1 Speerpunt 2
Leerwerkloket Regio Amersfoort	Bij het Leerwerkloket kunnen werkgevers, werknemers en werkzoekenden (met of zonder uitkering) terecht voor al hun vragen rond leren en werken, koppelen van jongeren/werkzoekenden aan bedrijven en werkgevers.	Combinatie leren / werken	Onderwijsinstellingen: ROC Midden Nederland, MBO Amersfoort Bedrijven: diverse bedrijven Partners: UWV, MKB-Midden, Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, Werkgeversservicepunt, Gemeente Amersfoort	www.leerwerksite.nl	Speerpunt 1 Speerpunt 2
Werkplekieren	Werkplekieren is uitgangspunt voor het onderwijs bij ROC Midden Nederland, zodat de student (al vroeg binnen de opleiding) kan ervaren of het beroep iets voor hem/haar is en zich verder kan ontwikkelen in het beroep. Voorbeelden van werkplekieren zijn: de Beroeps Praktijk Vorming (BPV), onderwijsleerbedrijf, miniondernemingen, prestaties, projecten, producties, evenementen en simulaties. Onderwijsleerbedrijven van ROC Midden Nederland: Prestatiebureau Sportcollege, Prestatiebureau TFT, Prestatiebureau Business & Administration College en ICT College, Leerafdelingen in Verzorgings-/verpleeghuis Birkhoven Amersfoort, Wijkleerbedrijf Soesterkwartier (zie onder), Meander Ziekenhuis Amersfoort.	MBO	Onderwijsinstellingen: ROC Midden Nederland Bedrijven: diverse als opdrachtgever voor Prestatiebureaus, Birkhoven, Meander Ziekenhuis (zie ook onder Wijkleerbedrijf Soesterkwartier)	http://www.rocmn.nl/	Speerpunt 1 Speerpunt 5
Wijkleerbedrijf Soesterkwartier	Voor verschillende opleidingen kan er stage gelopen worden in het WijkLeerbedrijf. De voornaamste zijn: arbeidsmarkt gekwalificeerd assistent, zorg hulp en helpende zorg & welzijn. De opleiding wordt gevolgd aan een ROC en de stage wordt gelopen in de praktijk van het toekomstige beroep.	Zorg MBO 1/2	Onderwijsinstellingen: Gezondheidszorgcollege ROC Midden Nederland, MBO Amersfoort Zorg en Welzijn, Vakcollege Amersfoort, Prisma College, Calibris Bedrijven: Birkhoven Zorggoed, Ravelijn Andere partners: Gemeente Amersfoort	http://www.wijkleerbedrijf.nl/amersfoort-soesterkwartier	Speerpunt 1 Speerpunt 2 Speerpunt 5
Leerwerkbedrijf Stichting Discover	Stichting Discover is gecertificeerd als leerwerkbedrijf en biedt aan ca 20 studenten van MBO-instellingen stages aan. Op deze stagiaires kan door alle zp-ers in de stad een beroep gedaan worden. Het zijn ook studenten die de intakegesprekken voeren en het werk verdelen over de beschikbare stagiaires. Een belangrijk voordeel is dat de stagiaires niet alleen hun vakbekwaamheid trainen	MBO 1/2/3/4	Onderwijsinstellingen: Grafisch Lyceum Utrecht, MBO Amersfoort, ROC Midden Nederland Partners: Stichting Discover, zp-ers	http://www.discoveramersfoort.nl/discover/onderwijs	Speerpunt 2

	<p>maar en passant ook ondernemersvaardigheden ontwikkelen en een eigen netwerk opbouwen.</p>				
HAVO Techniek Experience	<p>In het najaar 2015 organiseerde TechNet Eemland voor het eerst een (pilot) event voor HAVO leerlingen. Doelstelling: HAVO leerlingen die een profielkeuze gaan maken in contact brengen met techniek in het bedrijfsleven, zodat zij een beter beeld kunnen vormen van de mogelijkheden voor werken in de techniek. Omvang: 3 – 5 bedrijven in de regio Eemland en 150 – 300 HAVO leerlingen. HAVO Techniek Experience laat leerlingen kennismaken met techniek in het bedrijfsleven. Locatie is een technisch bedrijf in de regio. De leerlingen krijgen een rondleiding en een workshop, waarin ze zelf met techniek aan de slag gaan.</p>	Techniek Havo 2/3	Onderwijsinstellingen: Havo scholen Bedrijven: Stichting TechNet Eemland, verschillende deelnemende bedrijven (bijvoorbeeld: Unica, Elma B.V., High Voltage Engineering en het Meander Medisch Centrum)	http://technet.nu/kringen/122?region_id=5	Speerpunt 3
First Lego League	<p>De FIRST LEGO League (FLL®) is een wedstrijd die jongeren tussen de 9 en 15 jaar uitdaagt om de maatschappelijke rol van techniek en technologie te onderzoeken aan de hand van verschillende opdrachten, waaronder het bouwen, installeren en programmeren van een robot. Verder wordt er een maatschappelijk probleem als thema gekozen en worden hier oplossingen voor bedacht. Leerlingen doen technische kennis op. Er werken bedrijven mee die de scholen ondersteunen.</p>	Techniek PO VO	Onderwijsinstellingen: Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, ROC MN, Basisschool De Kubus, Basisschool De Tafelronde, Prisma College, Vakcollege Amersfoort, Corderius College Amersfoort Partners: Stichting Doezo, Stichting Technotrend, Technet Eemland, diverse bedrijven	www.firstlegoleague.nl http://stichtingdoezo.nl/first-lego-league/	Speerpunt 3
Monteur op Stap	<p>In het najaar 2014 startte het project "Met de monteur op stap". 15 VMBO leerlingen 2e jaars van het Prisma College en Vakcollege uit Amersfoort liepen een dag – 1 op 1 – met een monteur in de elektro- of installatiebranche mee. Op deze manier kregen zij een goed beeld van het beroep en de werkzaamheden. Het project is gecoördineerd door OTIB, zij koppelden de leerlingen aan een 15-tal Electro en Installatiebedrijven uit de regio Eemland. Technet Eemland zal ook in 2015 – 2016 bedrijven en onderwijsorganisaties intensief met elkaar in contact blijven brengen en het project Monteur op stap promoten.</p>	Techniek VMBO, 2 ^e jaars	Onderwijsinstellingen: Prisma College, Vakcollege Amersfoort Bedrijven: Elektro- en installatiebranche, OTIB, TechNet Eemland	http://technet.nu/kringen/122?region_id=5	Speerpunt 3 Speerpunt 5
Week van de Techniek	<p>Doel van de week is leerlingen laten kennismaken met de wereld van de techniek. Deze week wordt georganiseerd voor leerlingen van VMBO (basis/kader en GL/TL). De leerlingen gaan praktisch aan de slag met technieken. Studenten van het MBO helpen mee tijdens de week. Tevens organiseert Stichting TechNet Eemland haar jaarlijkse netwerkbijeenkomst tijdens de Week van de Techniek. Hier delen partijen kennis en initiatieven uit de regio en het is een ontmoetingsplatform voor technisch bedrijfsleven, onderwijs, brancheorganisaties en overheid.</p>	Techniek VMBO	Onderwijsinstellingen: VMBO scholen, ROC Midden Nederland, Hoornbeek College, MBO Amersfoort, Van Lodenstein College, IW Midden NL, Bouwmensen Amersfoort, Schilders^cool Partners: Stichting TechNet Eemland, Koninklijke Metaalunie, Innovam, Stichting OOM, Sectorinstituut Transport en Logistiek, OTIB, Lomans Groep Totaalinstallateurs, Unica, Wolter & Dros, Techniektalent.nu	http://technet.nu/kringen/122?region_id=5 http://technet.nu/nieuws/32/nieuwsitem-week-van-de-techniek-eemland	Speerpunt 3 Speerpunt 5
Innovatielab Wereld voor Techniek	<p>In de Wereld voor Techniek, een samenwerking tussen Bouwmensen Amersfoort, Schilders^cool, Installatiewerk Midden en MBO Amersfoort, komt een innovatielab waarin ruimte is voor de nieuwste technieken in de gebouwde omgeving, om ervaring op te doen met de nieuwe technieken.</p>	Techniek MBO	Onderwijsinstellingen: MBO Amersfoort Bedrijven: Bouwmensen Amersfoort, Schilders^sCOOL, Installatiewerk Midden Nederland	http://www.bouwmensen.nl/vestigingen/amersfoort http://www.mboamersfoort.nl/	Speerpunt 3 Speerpunt 5
Gastlessen tijdens Week van de Ondernemer Docent op bezoek in bedrijf	<p>De werkgroep Onderwijs & Arbeidsmarkt is een samenwerkingsverband van onderwijsinstellingen en ondernemersorganisaties (was oorspronkelijk een initiatief van de VAB). Hierin zitten onder andere: MBO Amersfoort, ROC Midden NL, Hoornbeek College, Accent Praktijkonderwijs, ATC Amersfoort en enkele VO-scholen, VAB, VAO en TOVA</p> <p>Week van de Ondernemer: Tijdens deze week komen ondernemers gastlessen geven. De scholen bepalen in overleg welke gastdocent over welk onderwerp en waar gaat lesgeven. Na deze verdeling nemen de docenten ruim van te voren (november) contact op met de gastdocenten over de inhoud van de les.</p>	MBO VO	Onderwijsinstellingen: MBO Amersfoort, ROC Midden Nederland, Hoornbeek College, Accent Praktijkonderwijs, ATC Amersfoort en enkele VO Scholen Bedrijven: VAB, VAO, Turkse Ondernemers Vereniging (TOVA)		Speerpunt 5

Desgewenst maken zij een afspraak ter kennismaking en voorbereiding van de les.

Docent in Bedrijf: Docenten lopen een dag mee in een bedrijf om ervaring op te doen met de praktijk.

ITvitae	Autistische mensen zijn vaak bovengemiddeld intelligent en hebben bijzondere talenten. Maar ze komen niet tot hun recht in de vastomlijnde structuren die onze maatschappij en werkomgeving kenmerken. Dankzij hun beperking zijn zij juist een kei op IT-gebied. ITvitae verzorgt een gedegen opleiding voor deze mensen om ze daarna te begeleiden naar werk. Ook werkgevers kunnen rekenen op de begeleiding en coaching van ITvitae. ITvitae leidt haar deelnemers op tot specialist in technische ICT op het terrein van softwareontwikkeling, cyber security en IT-beheer.	ICT	Partners: IN2IT, Diverse bedrijven als opdrachtgever of voor detachering danwel plaatsing, Xcellent IT Groep	http://www.itvitae.nl/	Speerpunt 4
FutureOf-Fame	Werkleerbedrijf in Amersfoort. Motiveren om te leren en/of om goed voor te bereiden op de arbeidsmarkt door ondersteuning met huiswerk, bieden van werkplekken via het UWV, vakken voor stagiaires en opdrachten verzorgen voor ondernemers.	PO VO MBO HBO	Onderwijsinstellingen: basisscholen, middelbare scholen, MBO Amersfoort, ROC Midden Nederland, ROC A12, Hogeschool Utrecht, Landstede Bedrijven: Rabobank en diverse opdrachtgevers.	www.futureoffame.nl	Speerpunt 5
Technasium	Het Technasium biedt leerlingen met belangstelling voor bètavakken en techniek de kans zich daarin extra te verdiepen. Via het vak Onderzoek en Ontwerpen worden vaardigheden ontwikkeld die in een vervolgloopbaan nodig zijn, via een uitdagende manier van onderwijs. Leerlingen krijgen voor dit vak opdrachten in projectvorm, gebaseerd op werkelijke vraagstukken of problemen bij bedrijven.	VO Ha-vo/VWO	Onderwijsinstelling: 't Hooge Landt College (VO) Bedrijven leveren opdrachten voor de leerlingen.	http://meridiaan-college.mwp.nl/tHoogelandt/Onderwijs/Leerlingen/Technasium.aspx	Speerpunt 3